

2005-12-05

PERSCOMMUNIQUÉ

Economische projecties voor België - Najaar 2005

(Artikel gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van het 4de kwartaal van 2005) www.nbb.be

In het verlengde van de publicatie van nieuwe projecties voor het eurogebied in het maandbericht van de ECB, geeft dit artikel een beknopte voorstelling van de resultaten voor de Belgische economie in 2005 en 2006. Deze resultaten werden door de Nationale Bank van België opgesteld in het kader van de halfjaarlijkse prognose van het Eurosysteem, volgens dezelfde methoden en procedures als die van de voorjaarsprognoses, zoals gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van het 2de kwartaal van 2005. Sindsdien zette de stijging van de aardolieprijs zich voort en is de Amerikaanse munt geapprecieerd ten opzichte van de euro. Anderzijds is de activiteitsgroei in de meeste economische zones nog steeds krachtig gebleven. Zoals verwacht in de voorjaarsprojecties, heeft de groei in België zich lichtjes hersteld, na de krachtige inzinking in het begin van het jaar. Volgens de ramingen van het INR, die lopen tot en met het derde kwartaal van 2005, is het bbp in reële termen slechts met 0,1 pct. gestegen in het eerste kwartaal, en vervolgens met respectievelijk 0,2 pct. en 0,4 pct. tijdens de twee daaropvolgende kwartalen. Daarnaast is in de nieuwe projecties rekening gehouden met de voor 2006 beschikbare overheidsbegrotingen. De projecties werden opgesteld op grond van de op 21 november 2005 beschikbare informatie.

De projecties van het Eurosysteem zijn opgesteld rekening houdend met een nog steeds dynamische wereldeconomie en handelsverkeer, na de recordwaarden die in 2004 werden opgetekend. Er wordt uitgegaan van de hypothese dat de olieprijsnoteringen zich handhaven op een niveau van circa 60 dollar per vat aardolie van het Brent-type, terwijl de wisselkoersen constant worden gehouden op het niveau van midden november, te weten 1,19 dollar per euro. Tegen deze achtergrond zou de bbp-groei in het eurogebied, na een tijdelijke vertraging eind vorig jaar en begin dit jaar, moeten aantrekken in de tweede helft van 2005 en in 2006. Hij zou in grotere mate worden geschraagd door de buitenlandse vraag en de investeringen. De inflatie zou nog steeds worden beïnvloed door het hoge niveau van de aardolieprijzen.

In België is de groei op jaarbasis, die in het derde kwartaal van 2004 nog 2,8 pct. beliep - de snelste jaarstijging in vier jaar tijd - twaalf maanden later teruggevallen tot 1,1 pct. De sinds het derde kwartaal van 2005 waargenomen geleidelijke activiteitsversteving zou echter moeten aanhouden. Op de korte termijn wijzen de waargenomen resultaten van de conjunctuurenquêtes op een opwaartse kentering sinds de zomer. Meer fundamenteel zou de groeiversteving te danken zijn aan de externe sector, na de recente vraagdynamiek van de bedrijfssector, doordat beide sectoren tot dusver hebben blij gegeven van een relatief groot weerstandsvermogen ten aanzien van de olieschok. Daarentegen zou de groeibijdrage van de consumptieve vraag van de particulieren aanvankelijk worden afgeremd door het gematigde verloop van hun koopkracht. Al met al zou de reële bbp-groei teruglopen van 2,4 pct. in 2004 tot 1,4 pct. in 2005. Hij zou 2,2 pct. bedragen in 2006, dat wil zeggen een neerwaartse herziening met 0,2 punt ten opzichte van het voorjaar, maar toch een iets hoger groeitempo dan het voor het eurogebied verwachte tempo.

Het zaagtandprofiel van de activiteit tussen 2004 en 2006, dat grotendeels wordt opgevangen door de productiviteitsbewegingen, komt met enige vertraging en in afgezwakte mate tot uiting in het werkgelegenheidsverloop. Het aantal werkenden zou in België met 0,7 pct. aangroeien in 2005, en vervolgens met 0,5 pct. in 2006, na een groei met 0,6 pct. in 2004. In totaal zouden over het geheel van de periode 2004-2006 netto ongeveer 75.000 banen worden gecreëerd, na een gecumuleerde daling met 10.000 in 2002 en 2003. Rekening houdend met de groei van de beroepsbevolking, zou het aantal werkzoekenden echter blijven toenemen; de werkloosheidsgraad zou 8,4 pct. bereiken in 2005 en zich in 2006 op dit niveau handhaven.

De inflatieversnelling zou in 2005 en 2006 wegen op het koopkrachtverloop van de particulieren. Deze factor zal in het tweede jaar echter deels worden gecompenseerd door de effecten van de tenuitvoerlegging van de belastinghervorming. Al met al zou het beschikbare inkomen in reële termen met 0,6 pct. toenemen in 2005 en met 1,8 pct. in 2006. Ingevolge een nieuwe daling van de spaarquote gedurende het eerste jaar zou de volumegroei van de particuliere consumptie relatief stabiel blijven, en

1,3 pct. bedragen in 2005, wat dezelfde groei is als in 2004, en 1,6 pct. in 2006. Na twee jaren van forse achteruitgang, is in 2005 - tegen de achtergrond van de aanhoudende verbetering van de bedrijfsrentabiliteit, het herstel van de beurskoersen en het lage rentepercentage - een herstel van de bedrijfsinvesteringen opgetreden. De investeringen in woongebouwen zijn in 2004 eveneens fors opgeveerd. Een terugkeer naar een meer evenwichtig verloop van de private investeringen, in overeenstemming met dat van de activiteit en de inkomens, wordt verwacht over de projectieperiode. De overheidsinvesteringen zouden in 2005 en 2006 ook dynamisch moeten zijn, onder impuls van de traditionele verkiezingscyclus van de gemeenten. Na een tijdelijke vertraging in het begin van dit jaar zou de groei van de uitvoer van goederen en diensten moeten aantrekken. Hij zou gemiddeld 2,3 pct. bedragen in 2005 en ongeveer 5 pct. in 2006, geschraagd door de buitenlandse vraag, waaronder die vanwege de Europese partnerlanden, en door de waardevermindering van de euro met circa 12 pct. ten opzichte van de dollar sinds de piekwaarde begin dit jaar.

De verwachte inflatiebewegingen in 2005 en 2006 evenals de herzieningen ten opzichte van het voorjaar zijn voornamelijk toe te schrijven aan het verloop van de aardolieprijzen. Globaal genomen zou de inflatie, afgemeten aan de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP), gemiddeld 2,5 pct. bedragen in 2005 en 2,3 pct. in 2006, dat wil zeggen respectievelijk 0,3 punt en 0,4 punt meer dan verwacht in de voorjaarsprojecties. Zonder rekening te houden met de prijsveranderingen van onbewerkte voedingsmiddelen en energie, zou de onderliggende inflatietendens zich gemiddeld op 1,4 pct. moeten handhaven in 2005. Bovenop de indirecte effecten die de hogere grondstoffenprijzen zouden sorteren op de verkoopprijzen van de bewerkte producten of van sommige diensten, zou de inflatoire druk aanvankelijk beperkt blijven, maar tijdens de projectieperiode geleidelijk toenemen als gevolg van zowel de hogere in euro uitgedrukte invoerprijzen als een snellere loonkostenstijging.

Terwijl de loonkosten per eenheid product de twee voorgaande jaren nagenoeg stabiel zijn gebleven, zouden ze in de particuliere sector immers met 1,7 pct. stijgen in 2005 en met 0,9 pct. in 2006. Deze versnelling vindt haar oorsprong in de geringere productiviteitstoename, vooral in 2005. Zij vloeit tevens voort uit de stijging van de gezondheidsindex, die als referentie fungeert voor de loonindexering, en die groter was dan de hypothese waarvan werd uitgegaan tijdens de sectorale loononderhandelingen. Al met al zouden de uurloonkosten in de particuliere sector gemiddeld met circa 2,6 pct. per jaar toenemen in 2005 en 2006, tegen een stijging met gemiddeld 1,9 pct. in 2003 en 2004. Deze prognose is vergelijkbaar met die van het Secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van november 2005. Het Secretariaat stelt vast dat het verwachte gecumuleerde verloop voor 2005 en 2006 de in het ontwerp van centraal akkoord gehanteerde indicatieve norm van 4,5 pct. overschrijdt, en dat de positie van de Belgische ondernemingen over die twee jaar met circa 2 pct. zou verslechteren ten opzichte van het geheel van de drie buurlanden, mede als gevolg van het feit dat de uurloonkosten voor die landen, heel wat minder zijn gestegen dan werd verwacht tijdens de onderhandelingen van het centrale akkoord, eind 2004.

De prognoses inzake de overheidsfinanciën houden rekening met de in het kader van de begrotingen voor 2006 aangekondigde en voldoende gepreciseerde maatregelen. Zij anticiperen echter niet op de aanvullende maatregelen die nog kunnen worden genomen. Rekening houdend met de meest recente informatie, zouden de overheidsfinanciën eind 2005 opnieuw in evenwicht moeten afsluiten, omdat de daling van het tekort op het primaire saldo zou worden gecompenseerd door de lagere rentelasten. Wanneer de in het kader van de begroting goedgekeurde consolidatiemaatregelen - die deels van structurele aard en deels eenmalig zijn - in aanmerking worden genomen, wijzen de prognoses voor 2006 nu op een tekort dat is teruggebracht tot 0,4 pct. bbp, tegen 1,3 pct. bbp in de voorjaarsprognoses. De verslechtering ten opzichte van 2005 zou het resultaat zijn van een nieuwe inkrimping van het primaire saldo als gevolg van de recente dalingen van de ontvangsten voortvloeiend uit de effecten van de hervorming van de personenbelasting op de inkomingen, en van de verlaging van de sociale bijdragen.

De in 1994 ingezette afbouw van de bruto geconsolideerde schuld van de gezamenlijke overheid zou zich voortzetten, zij het in een vertraagd tempo in 2005. Het Fonds voor Spoorweginfrastructuur, ontstaan uit de opsplitsing van de NMBS op 1 januari 2005, dat de infrastructuur zoals die op 31 december 2004 bestond in eigendom heeft en de bijbehorende schuld aanhoudt - voor een bedrag van 2,5 pct. bbp -, zou immers worden opgenomen in de statistische definitie van de overheid. Zo zou de schuld, die nog 103,2 pct. bbp beliep in 2002, teruglopen van 94,7 pct. in 2004 tot 94,2 pct. in 2005. In 2006 zou de schuldgraad weer een sneller dalende trend vertonen, en afnemen tot 90,9 pct. bbp op het einde van het jaar.

Prognoses voor de Belgische economie : synthese van de belangrijkste resultaten
(veranderingspercentages ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2002	2003	2004	2005 r	2006 r
GROEI (voor kalendereffecten gezuiverde gegevens)					
Bbp tegen prijzen van 2000	1,5	0,9	2,4	1,4	2,2
Bijdragen aan de groei :					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend de voorraadwijzigingen	0,6	1,0	2,0	2,8	1,4
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,7	0,0	-0,3	-0,9	0,7
Voorraadwijzigingen	0,1	-0,1	0,7	-0,4	0,1
PRIJZEN EN KOSTEN					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	1,6	1,5	1,9	2,5	2,3
Gezondheidsindex	1,8	1,5	1,6	2,1	2,1
Bbp-deflator	1,8	1,7	2,3	2,3	2,4
Ruilvoet	0,7	-0,1	-0,5	-0,2	0,2
Loonkosten per eenheid product in de particuliere sector	1,4	0,2	0,0	1,7	0,9
Uurloonkosten in de particuliere sector	4,4	1,6	2,1	2,3	2,8
Productiviteit per arbeidsuur in de particuliere sector	3,0	1,4	2,1	0,6	1,9
ARBEIDSMARKT					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde jaar-op-jaarverandering in duizenden eenheden)	-6,3	-3,3	23,5	30,4	20,5
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ¹ (pct. van de beroepsbevolking)	7,3	8,0	7,9	8,4	8,4
INKOMENS					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	0,2	-1,0	-0,2	0,6	1,8
Spaarquote van de particulieren (pct. van het beschikbare inkomen)	15,8	14,3	12,8	12,3	12,5
OVERHEIDSFINANCIËN					
Primair saldo (pct. bbp)	5,7	5,4	4,8	4,4	3,7
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen van de overheid (pct. bbp) ^{2 3}	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,4
Overheidsschuld (pct. bbp)	103,2	98,5	94,7	94,2	90,9
LOPENDE REKENING (pct. bbp volgens de betalingsbalans)					
	4,6	4,1	3,3	1,8	3,2

Bronnen: EC, INR, NIS, NBB.

¹ Adjusted series (Eurostat).

² Volgens de methodologie die wordt gehanteerd in het kader van de buitensporige-tekortenprocedure (EDP).

³ Eurostat onderzoekt momenteel de statistische behandeling van verschillende verrichtingen, waaronder de reorganisatie van de NMBS, waarvan wordt verondersteld dat ze in 2005 enkel de schuld verhoogt en geen impact heeft op het financieringssaldo van de overheid.